

Posudek vedoucího diplomové práce Milana Durchánka: Kdo je to školní psycholog?

Diplomant si pro svou práci vybral téma identity a definování školního psychologa. Jde o problematiku, které byla věnována značná pozornost v době, kdy se profese v prostředí České republiky etablovala, zejména ve výzkumech profesora Štecha a jeho diplomantů. V práci je patrný vliv studia těchto výzkumů a snaha nahlédnout s časovým odstupem na stejná témata.

Cílem práce je hledat v kontextu vztahové sítě školy a školního poradenského pracoviště odpověď na otázku „Kdo je to školní psycholog?“. Pro naplnění tohoto cíle volí kvalitativní přístup. Vlastní výzkumné části předchází část rešeršní, ve které se diplomant věnuje problematice školního poradenského pracoviště a školního psychologa. Oceňuji, že se diplomant v teoretické části věnoval tématům souvisejícím s vlastní výzkumnou částí, a také bohatost českých i zahraničních zdrojů.

Praktická část předkládá realizovaný výzkum, který je silně ovlivněn výzkumy Pražské skupiny školní etnografie a následuje tak tradici tohoto přístupu (mimo jiné již v samotném označení škol a informantů). Pro porozumění tématu diplomant hovořil se školními psychology, členy školního poradenského pracoviště a uživateli služeb ŠPP čtyř škol. Získaná data kódoval, kategorizoval a následně předložil technikou vyložených karet. V mnoha případech pracoval s vytvářením vlastních typologií (např. figury školního psychologa; způsoby rozdělování úkolů; styly řešení úkolů).

Práce je zajímavá v tom, že se vrací k tématu výzkumně u nás zpracovávanému, a že ukazuje, jak se náhled na postavu školního psychologa v kontextu školy proměňuje. Diplomant konstatuje, že pozice školního psychologa je již v prostředí českých škol etablovaná a není potřeba ji obhajovat. Větší důraz je naopak potřeba klást na další oblasti školně-psychologické praxe.

Celkové vyznění práce je výrazně ovlivněno použitým jazykem diplomanta. Ten je na mnoha místech příliš složitý a tím obtížně srozumitelný. Diplomant má často snahu vysvětlit popisované dopodrobna, to ale bývá někdy na obtíž (např. první odstavec v kapitole 2.1). Rovněž volené formátování (kurzíva, bold) není používáno v celé práci konzistentně a tak příliš nenapomáhá orientaci v textu.

Formulaci o tom, že se diplomant pro analýzu dat částečně inspiroval metodou Zakotvené teorie, považuji za nepřesnou. Popisované v úvodu kapitoly 3.7 není specifické pro Zakotvenou teorii (ať již jde o sběr dat či jejich analýzu skrze otevřené kódování), ale obecně o techniky používané v kvalitativním přístupu.

Otázky k diskusi:

1. Jak konkrétně se diplomant dle svého názoru při procesu analýzy dat inspiroval metodou Zakotvené teorie?
2. V kapitole 4.8 diplomant uvádí, že by bylo vhodné na realizovanou diplomovou práci navázat kvantitativním výzkumem. V čem by viděl přínosy takového kroku a jaké by naopak byly jeho limity? Z jakého důvodu považoval kvalitativní přístup za vhodný pro realizaci vlastního výzkumu v rámci diplomové práce?

V předložené práci diplomant dokládá schopnost studovat a zpracovat odbornou literaturu; sebrat, analyzovat a interpretovat výzkumná data a vlastní zjištění porovnat s dalšími zdroji. Zároveň je na tomto místě vhodné pojmenovat významný posun, kterého diplomant v průběhu zpracování své diplomové práce dosáhl – od studia českých i zahraničních odborných zdrojů, přes hlubší porozumění metodologii po vlastní sestavování psaného textu. Práci proto doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 14. ledna 2020

PhDr. Barbora Lucká, Ph.D.